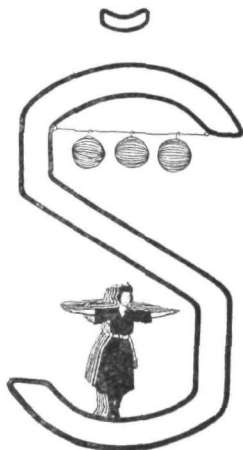

IVO TROŠT:

Oba noska.

tiriletna Lenčka in še ne za leto starejša Kobalova Tončka imata danes poseben praznik. Božje solnce se jima nagajivo smeje z jasnega neba in poljublja zdaj kot breskev rdeča ličeca in kodraste laske, zdaj rdečo pentljo vrhu drobne glavice, ko obrneta nemirnici usiljivemu solnčecu hrbet. Zložno stopata po cesti v obližju domačih hiš, popisani list papirja na glavici, a pred njima in za njima se razlega znana pesem: »Ma-li-ja, Ma-li-ja! Le ti pomagaj nam!« In modro gledata in jako resno skoro kakor med resnično procesijo.

»Hov-hov-hov!« se vmesa s svojim nerodnim glasom z dvorišča v ubrani dvospev Jankovičev Sultan. Seveda se pes ne ume na umetne stvari, kakor je lepo petje, a vendar misli, da mora pomagati, ker bi sicer utegnil kdo dvomiti, da ga pevki ne marata v družbo. Sultan je bil celo toliko domišljav, da je glasno ponavljal svoj sirovi hov-hov in s tem hotel izraziti trditev: »Ali čujete, ljudje božji, kako znamo mi! In res znamo! Toda brez mene bi ne bilo nič. Tako vam bevskam hov, hov!«

Petje utihne. Lenčka in Tončka se ozreta na Jankovičevo dvorišče in vzklikneta boječe obe hkrati: »Jojmene, pes!« Ob teh besedah zbežita preplašeni brez slovesa in brez nadaljnega povpraševanja narazen vsaka v svojo stran domov k mami.

Kratki krilci sta odskakovali, pentlja na kodrolasi glavici je frfotala v zraku kakor velik rdeč metulj, deklici sta pa obe zasopljene v pretrganih besedah in težko loveč sapo pripovedovali doma o veliki nezgodi in še večjem strahu. Domači so se temu strahu in neopravičeni razburjeno-

sti smejali tako srčno, da so Lenčki in Tončki pregnali hitro vso bojazen, in celo solze, ki so jima od sramote zasijale v očescih, so se posušile prej, nego sta mogli umeti, zakaj se jima smejejo domači in celo mama.

Pes je bil namreč privezan.

Kdo bi se ne smejal, da je provzročila tolik strah celo priklenjena zverina, Jankovičev Sultan, ki je imel s svojo udeležbo sicer nepovabljen povsem drugačne, miroljubne, morda tudi umetnostne nagibe. Kdo naj ugane, kaj misli pasja dlaka! Če je lačen — hov-hov; če je žejen — hov-hov; če bi rad pel z otroki — hov-hov; če sliši godbo — hov-hov; če ga ponoči gleda roženi mesec z neba — zopet hov-hov! Premalo besed za toliko pojmov in potreb.

No, zato je bil prvi strah tudi kmalu premagan.

Izza ogla se prikaže najprej kuštrova glavica Kobalove Tončke. Plašno se ozre na Jankovičevo dvorišče, če je še pes priklenjen. Res je bil in glodal kosti in se ni prav nič zmenil ne za Tončko, ne za njeno zvedavost. Tudi pevska želja ga je ostavila že davno. Tončka pogleda k sosedu, a tam izza ogla ni kukala še Lenčka. Zato pa zakliče zmagovito in v svesti si, da je ona prva zmogla bojazen: »Lenčka, Lenčka! Ali se še kaj bojiš?«

Komaj da zakliče vdrugič, že prinese tudi prijateljica Lenčka kodravo glavico na prag, se namuzne brezpotrebne vprašanju in odgovori, kakor da se ni pravkar zgodilo ničesar tako sila važnega: »Kaj bi se bala? Saj se tudi prej nisem.«

»Zakaj si pa bežala, a? Praviš, da se ne bojiš? — Zakaj si zbežala ti, ki si lahko videla, da je Sultan priklenjen?«

Vprašanje je pobijalo novo vprašanje, odgovora ni znala nobena. Namesto tega sta se kakor nehote pomikali druga k drugi na cesto. Vmes je bilo samo še toliko prostora in časa, da je mogla spet vprašati Lenčka: »Zakaj si bežala pa ti, ki si starejša?«

»Zakaj si ti, ki si večja od mene?« vpraša Kobalova, ker se ni mogla drugače izogniti odgovoru, saj ni vedela dobro niti sama, če je ona večja ali Lenčka. Zato pa zopet nasprotuje Lenčka: »Ni res! Ti si večja, ker si tudi starejša.«

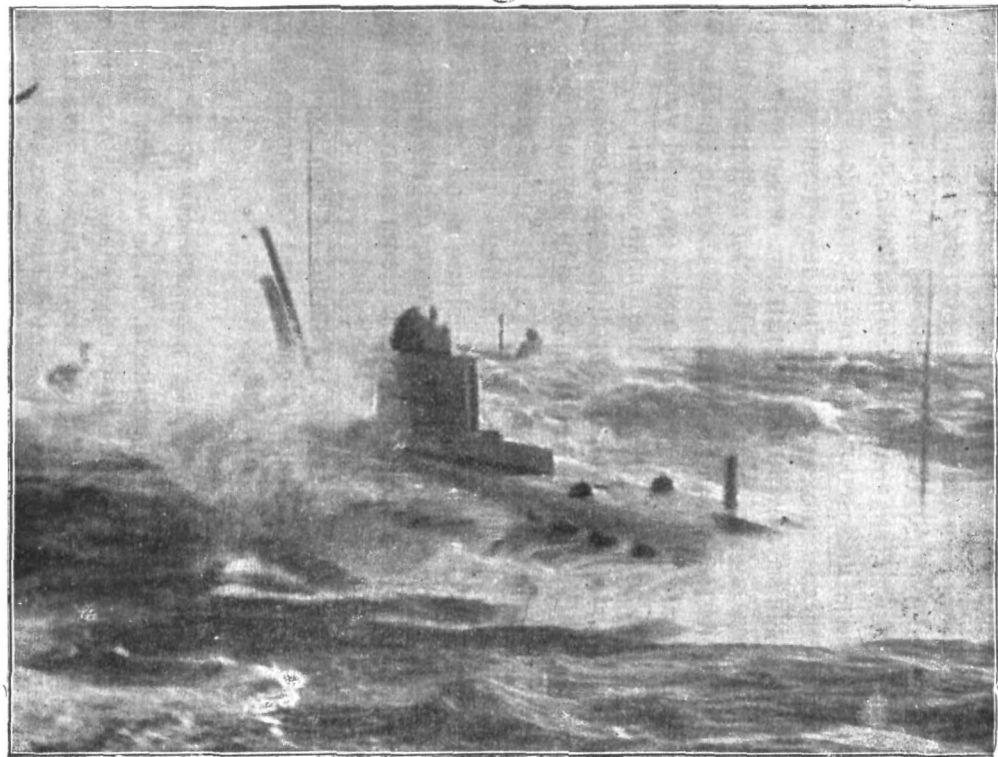
»E-ja! Ti si!« se neverjetno začudi Tončka in pogleda tovarišico pozorno od rjavih čreveljčkov pa do pentlje vrhu temnih kodrov, če je morda res večja.

Med tem prepirom sta došli popolnoma druga tik druge. Tedaj začne tudi Lenčka z očesci meriti nasprotnico od nog do glave in še čez glavo. Takoj na to pa svetuje odločno:

»Rajši se pomiriva!«

»Pa se — zares!« pritrди Tončka.

Kdo bi bil nedavno samo domneval, da se iz neopravičenega strahu izcimi še tako nasprotstvo.

Podmorski čoln

Pogledata si v oči, se primeta za rame in zreta resno, jako resno druga drugo, hoteč ugeniti, katera dvigne višje svoj nosek. Tista, ki zmore to, doseže zmago. To je jasno kot zlato solnce, ki se jima zopet smehlja z visokega neba. Pcmalem se noska približata, in če se je dvignila Lenčka na prste, da bi bil njen nosek višji, se je dvignila tudi Tončka, in noska sta se vselej dotaknila na koncu. Seveda: Kako bi sicer mogli vedeti, če je prava mera. Tista, ki se je prej dvignila na prste, je potem hotela biti večja. Vselej sta se ob tem zasmeljali, skočili narazen in trdili: »Viš, da sem jaz manjša!« — »Ali ne viš, da sem jaz?«

»Nisi, ne. Ali je bil tvoj nosek nižji?« ugovarja Lenčka. Tončka pa ni hotela nehati in je vnovič nasvetovala: »Saj se lahko še enkrat.«

»Le, če hočeš stokrat in desetkrat,« pritrđi nasprotnica.

In zopet se primeta za rame in zreta resno, jako resno v oči, ki se več ne smejejo, se dvigneta nekajkrat na prste, pa noska se vselej dotakneta, najsi se je morala za pol pedi večja Tončka pošteno skloniti do Lenčkinega noska. Poleg tega je še vztrajno trdila, da je Lenčka večja. Ta ji pa ni mogla dokazati neresnice, ker sta noska govorila vedno svojo staro pravdo: dokler se noska dotikata — obe enako veliki.

»Naša mama pravi, da si ti večja!« nasprotuje zopet Lenčka užaljena.

»Čakaj,« pravi Tončka, »tam-le stopim pri zidu na naše bruno, pa boš videla, da bom šele tolika kot ti.«

Lenčka se začudi:

»Potem boš pa še nekoliko večja?«

Ob steni Kobalove hiše je ležalo dolgo in precej debelo bruno in čakalo drugačne uporabe. Obe dekletci prihitita k njemu in hočeta tudi obe stopiti nanje.

»O, ne!« brani Tončka. »Jaz stopim, ti ostaneš na tleh, ko si večja.« Potem stopi res na bruno in se sklone. In glej spaka! Oba noska se zopet dotikata.

»Vidiš, da je res, Lenčka!«

»Nič ni res! Čakaj, da stopim jaz na bruno!« Stopila je na bruno drobna nasprotnica, a Tončka se je umaknila. Ni se več marala meriti. Vdala se je nerada, ker bi bila noska zopet oba enako visoko, vedno bi ponavljala staro pesem: nobena višja, a obe nasprotnici sta živa cvetca, ki nečeta, da bi zmagal drug drugega.

Za hip je obe zmogel odločni molk, obema enako hud nasprotnik, obe njegovi glasni neprijateljici. »Z molkom me pa že ne boš,« si misli Lenčka in pozabi nedognan prepir, pogleda Tončko, kolikor more prijazno in reče ljubeznivo: »Pa bodiva prijateljici, no!«

»Pa bodiva!« je bil takoj pripravljen in izgovorjen enako ljubezniv odgovor. Obe enih misli pobereta na to na cesti vsaka svoj list popisane papirja in ga položita vrhu rdeče pentlje na glavo. Potem prime druga drugo z roko okolo vratu, z drugo pridržujé popisani list in mirno nadaljujeta nedavno začeto procesijo, ne vprašaje, kam bo prijetneje: na

levo ali na desno po vasi. In zopet je pred njima in za njima in okolo njiju donela pesem: »Ma-li-ja, Ma-li-ja! Le ti pomagaj nam!« Modro sta gledali obe samo predse in naprej, na stran le toliko, kakor med procesijo: da sta videli, kdo in koliko ju gleda.

Jankovičev Sultan bi se bil seveda zopet rad pridružil, pa se priklenjen ni mogel. Le oddaleč je tožil o svoji nesreči, kakor vedno z enoglasnim: hov-hov! Prav nerodno se je takšen bas zlagal z mehkim glasovoma v enoglasnem dvospěvu. Deklici se namreč z glasovoma nista ujemali tako natančno kakor prej z noskoma: sedaj je Lenčka, zdaj Tončka zašla z glaskom više ali zastala niže. V toliko namreč zasluži njiju enoglasni spev tudi pridevek »dvoglasen samospev«. Sultan ni opazil te razlike in si zopet domišljjal, da on sam kdovekako imenitno pomaga žagati z debelim basom. Prijateljici sta se ga jako ustrašili tudi sedaj in celo zbežali bi bili narazen kakor prvič, toda strah ju je prevzel, da sta se tesno objeli in stisnili še tesneje druga k drugi. Zato sta pa stopali vedno hitreje in ponavljali dosedanjo pesem. Sultan je osamel s svojim basom na dvorišču.

Šele pri tretji hiši na vasi sta se plaho ozrli, se oprostili tesnega objema, nasmehnili presrčkano in opazili tudi oba noska. Slutili sta nekaj podobnega, kakor da sta ju noska danes grdo nalagala s svojim odločnim posredovanjem, ko sta se merili. Poleg tega sta pa noska vendar dosegla, da sta sedaj zopet prijateljici, ki se tesno objeti ne bojita več niti Jankovičevega Sulana, ko je priklenjen.

To je pa tudi nekaj! In ves svet in solnček na nebu da bi se jima ne smejal?

Zvezda.

*Ko dan za gorami zaspí,
na nebu zvezdica vzplamti;
to angela pač je oko,
ki zre vso noč namé ljubó.*

*Pokrižam se, zaspim takrat,
in v srce sen mi pride zlat;
z neba pa zvezda niža se
in k postelji mi bliža se*

*Nad zglavje sveti noč mi vso
in se smehlja sladkó, ljubó.
Bavbav od daleč gre namé,
ne more k meni, aj, ne sme.*

*Rad s sabo vzel bi me Bavbav,
pojedel sredi me dobrav,
a zvezda tega ne pusti,
oj, skrbne njene so oči . . .*

*O, Bogeč, pusti kakor zdaj
pri meni zvezdo vekomaj!
Saj ljubil bom njen zlati žar
in priden bom kot zdaj vsekdar!*

Jos. Vandot.